

השבת של רבי נחמן מברסלב

לזכרון נצח מורינו ר' ישראל בער אודסר בן ר' אייזיק שלמה, זצ"ל

שבת שמות

ויוסף היה במצרים ... (א',ה')

כי העיקר על ידי ויוסף היה במצרים שהקדים ה' יתברך רפואה למכה לשלח מקדם את יוסף למצרים ונמכר לעבד שהוא בחינת מרירת העצבות שהוא בחינת עבדות וכו', ועמד בנסיון והתחזק גם שם בשמחה כמו שכתוב ויהי יוסף איש מצליח כמו שאמר במדרש שהיה מפזז ומרקד. כי במרירת הגלות כשמתגבר העצבות ביותר זהו עיקר העצה לעשות מלי דשטותא כדי לשמח את נפשו במרירות זוה. וכמו שכתוב בדוד שהיה משנה טעמו לפני אבימלך שהיה שם בסכנה גדולה בגלות גדול ועל כן עשה שם מעשה שטות ויתו על דלתות השער וירד רירו על זקנו וכו'. ועל כן עיקר קיומם במצרים ויציאתם משם היה על ידי ויוסף היה במצרים, שהקדים לשלח את יוסף הצדיק לשם. (לקוטי הלכות - הלכות הודאה ו', אות נ"ז)

וימרו את חייהם ... (ד',א')

כי עיקר מרירת הגלות הוא בחינת עבדות שנמשך מזהמת הנחש מבחינת בעיצובו ת'אכלנה, בחינת התגברות העצבות, שהוא בחינת טיט היון שעל זה צעק דוד טבעתי ביון מצולה ואין מעמד וכו', הצלני מטיט ואל אטבעה וכו'. וזה שכתוב בזהו הקדוש בעבדה קשה - בקשיא. בחמר - בחמרא דשמעתתא. ובלבנים - בלבון הלכתי, כי זה עיקר מרירת הגלות שמבלבל השמחה בו יתברך שהוא בחינת אמונה הקדושה אנפין נהורין [פנים מאירות] על ידי הקשיות והבלבולים וכו' שזהו בחינת חמרא דשמעתתא ולבון דהלכתי [חומר השמועה וליבון ההלכה], כי עיקר בחינת אסוקא שמעתתא אלבא דהלכתי [להסיק מהשמועה את ההלכה] הוא לברר וללבן עצות אמתיות לעבודת הבורא יתברך לצאת מז'המא דהאי עלמא שפלה ולהתקרב אליו יתברך כי לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה.

ובשביל זה עיקר ההתקרבות לתלמידי חכמים ולצדיקים אמתיים כדי שהם יורו לנו את הדרך אשר לך בה ואת המעשה אשר נעשה בכל עת באפן שיזכה כל אחד לצאת ממה שצריך לצאת ולהתקרב ולשוב לה' יתברך. אבל הסטרא אחרא בחינת מרירת הגלות שהיא העצבות מתגבר כל כך וממרר את חיי ישראל בקשיות ובלבולי האמונה ובבלבולי עצות עד שאינם יודעים ללבן ההלכה והדרך וההלוך לשוב לה' יתברך.

וזה: ובכל עבדה בשדה - שהוא תאוות ממון וטרדת הפרנסה שמכרחין לצאת מאהל תורה לצאת מבית המדרש אל השדה לעסק בפרנסה, עד שמטרידו בכל עבודה בשדה ומסיתו ומדיחו מלקבע עתים לתורה על כל פנים. וזה: את כל עבדתם אשר עבדו בהם 'בפרך', ודרשו רבותינו ז"ל 'בפה רך', שבתחילה נכנס עמו הבעל דבר והסטרא אחרא בפה רך ומתלבש במצוות. ואומר לו הלא אי אפשר לישב בבית המדרש כל יום וההכרח לצאת אל השדה לעסק במלאכה ומשא ומתן, וכי אתה רוצה למות או להיות עני ומקבל וכו', עד שמשליכו בתוך עמק טיט היון שהוא אנפין חשוכין מרירת העצבות של הממון בחינת בעיצובן תאכלנה, עד שאפילו כשמרוויח ממון אינו מספיק לו כל ימיו כי משתוקק בכל פעם יותר, וכל מה שמרבה נכסים מרבה דאגה, כי מסיתו לבנות פתם ורעמסס שהם בנינים גדולים וגבוהים שבונים לעצמם כמו שכתוב הבנים חרבות למו וכתוב קרבם בתימו לעולם וכו'. (לקוטי הלכות - הלכות הודאה ו', אות נ"ז)

תכבד העבודה ... (ה',ט')

כל מה שעבר על ישראל ביציאת מצרים וקבלת התורה ואחר כך וכל המלחמות לכבש ארץ ישראל וכל מה שעבר עלינו אחר כך הכל כאשר לכל עובר על כל אדם שרוצה לזכות לחיי עולם שבהכרח שיעבר עליו כמה מיני מלחמות בלי שעור ובכל עת שרוצה להתעורר ולהתחזק בעבודת ה' מתגברים בכל פעם יותר, ובפרט בהתחלה. כמו שהיה ביציאת מצרים שתכף כשבא משה אל פרעה להוציא את ישראל התגרה בהם ביותר ואמר: תכבד העבודה וכו', כי הסטרא אחרא כשרואה שבא צדיק אמתי בחינת משה ורוצה להוציא איש הישראלי מגלות נפשו הוא מתגרה ומתגבר עליו יותר ויותר ומכביד עליו על העולם הזה והתאוות והפרנסה עד שקשה עליו לזוז ממקומו לשוב לה' יתברך.

אבל דרך ישראל עם קדוש שהם תופסין אמנות אבותיהם בדיהם ובכל פעם הם צועקים אל ה', ועל ידי זה הם מכניעין בכל פעם פרעה וחילותיו שהם הסטרא אחרא וכתותיהם, אבל אף על פי שמכניעים הם חוזרין ומתגברין בכל פעם וכן פעם אחר פעם כמה פעמים כמו פרעה שבכל עת שבה עליו איזה מכה נכנע קצת, אבל אחר כך חזר והתגבר, כמו שכתוב: ויחזק לב פרעה ויכבד את לבו וכו' ואפילו אחר שהביא ה' יתברך עליו כל העשר מכות והכרח להוציא את ישראל ממצרים חזר וקבץ כל חילותיו ורדף אחריהם, וכמו כן ממש עובר על כל אדם בכל זמן וכל אחד יכול להבין בעצמו כל זה לפי בחינתו וערכו איך שעוברים עליו כמה עליות וירידות כמה וכמה פעמים שכל זה נמשך מבחינה הנ"ל בחינת גלות מצרים, כי עיקר הגלות הוא גלות הנפש וכל הגליות מ'כנים בשם מצרים, וכל זה נמשך מענין הנאמר בהשיחות [לקוטי מוהר"ן א' - סימן ע"ב], שיש כמה בחינות ביצר הרע ומרובי הכחות והבחינות שיש בהיצר הרע משם נמשך כל זה מה שבכל פעם מתגבר מחדש.

ואפילו לאחר מתן תורה שכבר פסקה ז'המתן והיה להם חרות ממלאך המוות וכו' וזכו לקדשה נפלאה ונוראה, אף על פי כן התגרה בהם אחר כך עד שהחטיא קצתם בחטא העגל. והדבר פלא מאד: מאין נמשך זאת שאחרי שפסקה ז'המתן וזכו לנבואת פנים בפנים יפלו אחר כך כל כך, אך כל זה נמשך מענין הנ"ל שיש כמה בחינות ביצר הרע ואפילו צדיקים גדולים ונוראים יש להם יצר הרע שהוא מלאך הקדוש וכו' וכו' ומשם נמשך כל הנסיונות המב'ארים בתורה שנסו אבותינו את הקדוש-ברוך-הוא, כי אף על פי שזה היצר הרע של הצדיקים הוא בחינת מלאך הקדוש ממש והוא רק בחינת דינים עליונים שלא זכו עדין להמתיקם וכו' אף על פי כן גם הצדיקים שאינם זוכין להמתיק אלו הדינים ולשבר זה היצר הרע שהוא מלאך הקדוש יכול אחר כך להתגרה בהם כל כך עד שיפיל אותם מאד חס ושלום, ויטעה אותם מה' יתברך ויתעה אותם מאד כמו שטעו אז בעגל לולל משה שעמד בפרך והוציאם מזה וכפר בעדם, וכן עברו כהנה וכהנה על כמה גדולים שהיו גדולים במעלה ואחר כך נפלו מאד רחמנא לצלן, וכל זה נמשך מבחינה הנ"ל.

ועל כן אמרו רבותינו ז"ל: ואל תאמין בעצמך עד יום מותך, על כן צריכין תמיד לצעק אל ה' ולסלק ולהשליך מאתו כל החכמות שמהם כל הבלבולים רק לילך באמת ובתמימות ואז לעולם לא ימוט כי צעקה ותפלות ותחנונות ובקשות מועילים תמיד יהיה איך שיהיה. (לקוטי הלכות - הלכות שילוח הקן ד', אות ו')

(ספר א'גי הנחל ב' - מכתב ל"ד, המשך)

מכתב

... צריך כל אחד להשתדל מאד להתקרב להצדיק האמת דייקא, שמברר האמונה בכל עת כפי הברור שצריכין בזה הדור בכל יום ויום מחדש, ואין די בהספרים של הנביאים והצדיקים שיש

כל מה שמתגדל ומתפאר שם הצדיק יותר מתגדל ומתפאר שם השם יתברך ביותר. (ק"מ ב', סו)

טוב להגיד ולשיר נ נח נחמ נחמן מאומן לזכות לכל הישועות

מכבר, רק צריכין להתקרב אליו דייקא. אך הבעל-דבר מתגרה בזה הצדיק מאד ומתגבר בכל דור ודור לרחק את העולם מזה הצדיק על-ידי גדל הקשיות ומחלקת שמרבה עליו, אשר על-כן צריכין לחפש ולבקש מאד את הצדיק האמת.

צריכים לבקש מה' יתברך מאד ולט"ח ולהתייגע בכל כחו להתקרב להצדיק האמת, כי הצדיק האמת יש לו רוח נבואה רוח הקדש שעל-ידי זה עיקר ברור המדמה, שעל-ידי זה עיקר האמונה - שתלויה בברור המדמה. אבל אין הדבר בא בנקל להתקרב להצדיק האמת כי צריכין לחזר אחריו ולבקשו ולחפשו מאד מאד, כי כשמתקרב למנהיג שאינו אמת אזי אדרבא נתקלקל המדמה יותר ויכול לבוא לאמונות כזביות ולכפירות.

כל עיקר הנפילות והירידות של הרחוקים מה' יתברך הכל על-ידי בלבול המדמה. וכן להפך, על-ידי ברור ותקון המדמה על-ידו זוכין לאמונה שלמה ולעלות על-ידי זה אל פנימיות השכל והדעת שהוא עצם הנשמה ועל-ידי זה יזכה לרב טוב הצפון "עין לא ראתה" וכו'. על-ידי ההתקרבות לצדיק האמת זוכין לשלמות ברור המדמה ותקון האמונה הקדושה.

עיקר התקון הוא על-ידי התקשרות לצדיק האמת שהוא בחינת הראש בית שהוא שרש וחיות הכל, ובכחו וזכותו יכול כל אחד משראל להוציא ולברר הניצוצות הקדושים מעמקי הקליפות ממקומות החיצוניים מהראש כל חוצות, בחינת "שתפכנה אבני קדש בראש כל חוצות", ולהכניסם בתוך הבית דקדשה שהוא בחינת רשות דקדשה של הצדיק האמת שהוא בחינת ראש בית.

סיפור

(ספר ימי מוהר"ת חלק ב' - סימן ק')

☺ ... ביום ראשון, פרשת אמר באו

המשלחים מוילנא שהם מהמתנגדים הנקראים פרושים

וקבל אותם הבעל הבית שלנו לביתו, והקרחנו

לפנות כל החפצים שלנו מהחדר שהיו מנחים

שם והעלינו כלם על העליה וגם המשלחים

הני"ל כלם אמרו שהדרך נכון יותר לנסע

לבירוט, והנה הייתי מרצה להניח

לאיבוד האדרוף ולשכר ספינה לבירוט,

אבל העיקר מה שנמנעתי מזה היה,

מחמת שהספינה לבירוט לא תלך מכאן

עד אחר שני שבועות, וזאת הספינה

לאלכסנדריא מוכנת לילך תכף, כי אצלי היה

קשה העיכוב אפילו יום אחד בסטמבול כמו שנה,

ועל כן הכרחתי לשאר במקחי הראשון אבל עדיין היה לי

צער גדול מחמת שאין בידי שכירות הספינה, וגם כי הוא מטעה

אותנו כנזכר לעיל והתחלתי לדבר עם רבי אברהם הנזכר לעיל

באשר שאין בידינו לסלק כל הסך הנזכר לעיל, אולי יוכל לבקש

הקפיטאן שימחל איזה סך מסך שלש-מאות טאליר, סוף דבר ביום שני

אחר שזכינו לקבל הבילעט בא רבי אברהם ואמר שטען הרבה עם

הקפיטאן ופעל אצלו שיניח מהמקח סך שלשים טאליר והנה אנחנו הבנו

האמת שהכל רמאות, ומי יודע כמה הוא נותן להקפיטאן, אבל ישבתי

עצמי הרבה הרבה וראיתי שאי אפשר לי לעשות באופן אחר, רק לעשות

עצמי כאינו יודע ולהאמין לדבריו ונתתי שבח והודיה להשם יתברך שעל

כל פנים ותר לי שלושים טאליר גם ביום ראשון בא איש אחד מהוסקיע

וקנה מאתנו עוד איזה ספרים באיזה סך, ובתוכם קנה ספרי רבנו זכרנו

לברכה ועל ידי הויתור הנזכר לעיל, ועל ידי המכירה הנזכרת לעיל זכיתי

שכבר היה בידי לסלק בעד הספינה וגם לקנות צידה לדרך בצמצום קצת

וישבתי עצמי הרבה, וסמכתי עצמי על השם יתברך ונקבע בדעתי שאני

מכרח לילך בספינה הזאת ששכרתי לאלכסנדריא מחמת שהולכת מיד,

וגם כי ראיתי כי מאת ה' הוא כי כבר נתתי אדרוף והייתי מוכן לילך מיד

אך רבי אברהם אמר שביום מחר שהוא יום שלישי נעלה על הספינה:

עצות ותפלות

(לקוטי עצות - שלום, סימנים א-ב)

על-ידי ענוה ושפלות זוכין

לתורה, ועל-ידי התורה זוכין לקרב להשם יתברך בעלי תשובה וגרים,

ועל-ידי זה נתעלה ונתגדל כבוד השם יתברך ונשלם היראה, ועל ידי זה

זוכין לשלום (לקוטי מוהר"ן, סימן ד).

יש שני מיני שלום, יש שלום בעצמיו, כי תחלה צריך לראות

שיהיה שלום בעצמו. כי לפעמים אין שלום כמו שנאמר: אין שלום

בעצמי מפני חטאתי, ועל-ידי היראה זוכה לשלום בעצמו ואזי יכול

להתפלל, ועל-ידי תפלה זוכה לשלום הכללי שלום בכל העולמות (שם).

● ... ועל-ידי היראה תוכנו לשלום, שיהיה שלום בעצמינו, והגוף

יתבטל ויהיה נכלל בתוך הנשמה הקדושה לעשות רצונך באמת תמיד,

ונזכה לתפלה בשלמות, ותשמע תפילתנו תמיד, ותמשך שלום בעולם,

וברחמיך הרבים תשים שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה,

ותבטל את כל מיני מחלוקות מן העולם. כי אתה ה' לבדך ידעת כמה

רעות וקלקולים גורמים, חס ושלום, המחלוקת שיש עכשיו, ובפרט עצם

המחלוקת שיש עכשיו בין הצדיקים ובין הכשרים שבדור, עד אשר חלק

לב כל אחד ואחד מחברו. אנא ה', רחם עלינו ברחמיך הרבים, ותגלה

האמת בעולם, ותשים שלום בין עמך ישראל לעולם, ותשפיע שלום בכל

העולמות, עד שימשך השלום גם בעולם הזה הגשמי, וכל הברואים

ירחמו זה על זה, ויהיה השלום גדול בין כל הברואים שבעולם: (לקוטי

תפילות א' - מתוך תפילה י"ד)

שיחות

(ר' ישראל אודסר, זצ"ל - המשך)

☺ ... יהיה שמחה כזה בעולם, לא היה, מיום שנברא

העולם לא היה שמחה כזה, כמו עכשיו, השם יתברך נתן לנו את התורה,

חיים על תורה... מה זה? העולם נברא בשביל לישון? בשביל לאכול? מה

זה?... הגויים לא שווים כלום, בלי התורה זה לא חיים, אין להם כלום,

אוכלים תבן, כל היום הוא אוכל, עומד ואוכל ועובד, זהו חמור...

...אומרים אנחנו רעבים, אנחנו רוצים לאכול, נותנים להם כל טוב,

לא, אנחנו רוצים אכילה של תורה, אכילה זה לא כלום... רבנו הקדוש

אמר: "יש עולם גדול, אני ונתן מצחקים מכל העולם", הוא תיקן

העולם, הוא נתן לנו תורה קדושה כזה, ונתן לנו כל חיותינו, התורה,

ברסלב! כל העולם לא רצה ברסלב...

...רבנו הקדוש אמר, כל העולם נגדו, והוא אמר: "אני

ונתן צוחקים מכל העולם", "ליקוטי מוהר"ן",

"ליקוטי הלכות", כל דיבור שגילה רבנו

הקדוש, תורות, וזה הכל, כל העולם היו

ולשתות ולישון, וזה הכל, כל העולם היו

רחוקים מברסלב, לא רצו ברסלב, אז

אמר רבנו הקדוש: "אני ונתן צוחקים

מכל העולם", שני אנשים צוחקים מכל

העולם...

...אני ונתן צוחקים מכל העולם",

וגם אני הייתי מצחק, מצחק מכולם, כל

העולם לא רצו ברסלב, היו מתנגדים,

ברסלב! אסור! רבנו הקדוש אמר: "מה, אני

ורבי נתן צוחקים מכל העולם", אוי, רבנו הקדוש גילה

לנו "סיפורי מעשיות" כאלה, מיום בריאת העולם לא היה

"סיפורי מעשיות", וכיוון שרבנו הקדוש גילה ה"סיפורי מעשיות",

אמר: "אני ונתן צוחקים מכל העולם, יש כבר "סיפורי מעשיות", לא

היה "סיפורי מעשיות" בעולם, עוד לא היה כלום, בלי ה"סיפורי

מעשיות" כל העולם לא כלום, כל דיבור של "סיפורי מעשיות" הוא כל

חיותינו, כל חיינו. הבנים והכסף והכל, הכל של השם יתברך. כשרבנו

הקדוש בא לעולם, והוא גילה "סיפורי מעשיות" כאלה, אז אנחנו

מצחקים מכל העולם, יש "שבעה בעטליריס", "שבעה בעטליריס" היה?

רבנו הקדוש גילה, אוי, "סיפורי מעשיות" כאלה, כל דיבור הוא שווה,

כל דיבור אין לשלם ואין להשיג ואין לקנות, כל דיבור ודיבור של רבנו

הקדוש שגילה לנו "סיפורי מעשיות" כאלה, איזה שמחה יהיה: כשיבוא

משיח צדקנו, אז יהיה כל העולם מלא שמחה, ירקבו כולם, יש לנו כבר

"סיפורי מעשיות" יש לנו כבר "ליקוטי הלכות" ו"ליקוטי מוהר"ן"

ו"ליקוטי מוהר"ן", "ליקוטי עצות", העולם בלי רבנו - אין לו

כלום! אין לו שום חיות כלל, עד שרבנו הקדוש בא לעולם, ויש כבר

ה"סיפורי מעשיות" ו"ליקוטי מוהר"ן" ו"ליקוטי הלכות", איזה שמחה

זה? "אני ונתן מצחקים מכל העולם", מי זה העולם? "אני ונתן מצחקים

מכל העולם", יש כבר "סיפורי מעשיות", יש כבר "ליקוטי מוהר"ן",

העולם כבר נברא, ונעשה מה שנעשה, "סיפורי מעשיות" כאלה, תורות

כאלה, "ליקוטי מוהר"ן", "אני ונתן מצחקים מכל העולם"...

...על שמחות, חתונות, ורקדתי שם כל כך יפה, כולם היו יושבים,

כולם נתבטלו ונבהלו מאד, מה? ריקודים כאלה? למי היה ריקודים

כאלה? איזה {כוח זה}, יש לנו כבר "סיפורי מעשיות" ו"ליקוטי

מוהר"ן", כל דיבור הוא כל חיותינו לצנח נצחים, כל דיבור ודיבור

שגילה רבנו זהו העולם, זה החיות, אבל בלי זה אין כלום...

שבת שלום